

Hodnocení
rigorózní práce paní Mgr. Terezy Nekovářové

**Některé aspekty harmonizačního procesu daně z přidané hodnoty
v České republice s právem Evropských společenství**

Paní Mgr. Nekovářová si za téma své rigorózní práce vybrala aktuální problematiku harmonizačního procesu daně z přidané hodnoty v ČR s právem Evropských společenství.

V první části, označené jako úvod, autorka stručně vymezila téma své rigorózní práce a důvody, které ji vedly k výběru tohoto tématu.

Ve druhé části, nazvané Historický vývoj, se autorka zabývala historickým vývojem úpravy daně typu daně z přidané hodnoty od starověku až do zavedení daně z přidané hodnoty v ČR v rámci daňové reformy účinné od 1.1.1993.

Třetí část, Daň z přidané hodnoty jako největší daňový příjem státního rozpočtu České republiky, Mgr. Nekovářová věnovala rozboru přínosu daně z přidané hodnoty pro státní rozpočet. Aniž by blíže konkretizovala, uvádí, že „příležitosti k daňovému úniku a podvodu jsou na jednotném trhu EU enormní. Kromě toho existují v některých členských státech pravidla, která nabízejí daňové výhody osobám a společnostem z jiných zemí EU, jež nejsou k dispozici osobám rezidentním v daném členském státě“. S takovým názorem se těžko mohu ztotožnit a uvítal bych, kdyby jej autorka v rámci obhajoby své práce zdůvodnila.

Čtvrtou kapitolu (nesprávně označené jako VI.) autorka nazvala Daň z přidané hodnoty v rámci Evropských společenství. Vysvětlila zde stručně historický vývoj evropské právní úpravy, základní prameny a zásady, ze kterých vychází tzv. Šestá směrnice 77/388/CEE. Do této části zahrnuje Mgr. Nekovářová i tabulku se srovnáním sazeb daně z přidané hodnoty v jednotlivých členských státech Evropské unie. Zabývala se zde i zdůvodněním vládního návrhu nového zákona o dani z přidané hodnoty.

Pátou kapitolu, Platná právní úprava daně z přidané hodnoty, autorka věnovala rozboru nového zákona o dani z přidané hodnoty č. 235/2004 Sb. (musím podotknout, že číslo právního předpisu, pod kterým byl publikován ve Sbírce zákonů, je obsaženo jen v I. části – Úvodu, pak se hovoří již jen o „novém zákonu“ bez označení).

Pojednání o povinné registraci plátce daně z přidané hodnoty autorka doplnila tabulkou srovnávací tzv. registrační práh, při jehož překročení vznikne subjektu povinnost registrovat se jako plátce DPH, v jednotlivých evropských zemích.

Rozbor jednotlivých ustanovení zákona autorka vždy doplňuje srovnáním s úpravou provedenou tzv. Šestou směrnicí.

V šesté kapitole se autorka zabývá problematickými oblastmi uplatňování daně z přidané hodnoty. V první řadě zmiňuje zdravotnické služby, kde upozorňuje na nesoulad mezi zákonným textem a stanoviskem Ministerstva financí, podle něhož není podmínkou osvobození od DPH, aby byla daná zdravotnická služba fakticky uhrazena z veřejného zdravotního pojištění. Jako problematické chápe Mgr. Nekovářová i poznámky pod čarou, plynoucí z toho, že poznámka není závaznou součástí daného pravidla. Upozorňuje, že poznámky pod čarou nemají ve světě obdoby a jsou v rozporu s požadavky na formulaci právního předpisu. Třetí okruh problémů představuje výdej léčiv. Jako problematické vidí autorka i použití termínů, které v zákoně nejsou definovány, např. veřejnoprávní subjekt. Problémy DPH u vratných obalů dle autorky odstranila novela zákona o DPH, autorka však opět nezmiňuje číslo, pod kterým byla daná novela publikována. Mgr. Nekovářová se v této kapitole rovněž poměrně podrobně zabývala problematikou DPH u nemovitostí.

Sedmou část (nesprávně označenou jako VIII.) autorka věnovala Porovnání českého a německého znění zákona o dani z přidané hodnoty a odlišnostem od znění Šesté směrnice. V rámci srovnání uvádí odlišnosti obou předpisů od sebe navzájem a porovnává i jejich soulad s tzv. Šestou směrnicí, zásadně však nehodnotí přednosti či nedostatky jednotlivých odchylek (s výjimkou systematiky, kde dochází k závěru, že český zákon je přehlednější než německý).

Závěr své rigorózní práce Mgr. Kovářová zahrnula do osmé kapitoly. Upozornila, že práci zpracovávala v průběhu schvalování novely zákona o DPH (pozn.:jedná se pravděpodobně o nepřesný termín a autorka neměla na mysli novelu, nýbrž nový zákon) a v době vzniku prvních praktických problémů při její aplikaci. Klade si hypotetickou otázku, co by se stalo, kdybychom harmonizaci zákona o DPH s evropskou úpravou nestihli. Celkové hodnocení zákona o dani z přidané hodnoty, resp. shrnutí zkoumané problematiky a výsledky, k nimž její práce dospěla, však v textu postrádám.

Předložená rigorózní práce je zpracována poměrně pečlivě. Je možné ocenit autorčinu snahu o komplexní postížení zvoleného tématu. Určité pasáže však mají popisný charakter, ocenil bych více vlastních názorů na zkoumanou problematiku. Krátká doba praktického uplatnění nového zákona o dani z přidané hodnoty vzhledem k době zpracování práce vedla k tomu, že v práci vlastně chybí aktuální tuzemská judikatura. Výhrady bych měl i k časovému zařazení práce, podle data je práce zpracována k 3.6.2005, v některých pasážích však autorka hovoří o tom, že navržené změny mají „předpokládanou účinnost od roku 2004“, resp. o změnách plánovaných od 1.1.2005 (např. str. 15), což s sebou nese v některých směrech jisté pochybnosti o aktuálnosti zpracování daného tématu.

Citace odborné literatury odpovídá zvyklostem vědecké práce.

Přes nedostatky, které jsem autorce vytkl, hodnotím předloženou rigorózní práci kladně a doporučuji ji k ústní obhajobě. V rámci ústní obhajoby by Mgr. Nekovářová měla zejména shrnout aktuální právní úpravu a zabývat se jejím hodnocením jak z pohledu praktických zkušeností s novou právní úpravou, tak i z pohledu *de lege ferenda*.

V Praze dne 6.4.2006

JUDr. Petr Novotný
